

גיא פרל: על 2

מדברים על לבך שיתחיל לפעום

עדי עסיס: ילד, הוצאת הליקוח 2013, 84 עמ'

את ספרו החדש של עדי עסיס ילד פותח מחזור בן 35 שירים ושמו 'ילד'. נמנענו של המחזור הוא בנו שטרם נולד. עסיס מתאר בפני הילד המיוחל את מסכת המאמצים והקשיים שחווים הוא ודעייתו בניסיון להביאו - סדרות של זריקות, הפריות מכחנה, השבחות זרע, חיפוש אחר אם פונדקאית, תקווה, אכזבה, כאב, אכזבה, כאב, אהבה.

במרכזה של היצירה עומחת הכמיהה העזה להולדת הילד והתשוקה להזדהות, ומרתק להתבונן בהן מבעד לעיניו של אב. גברים רבים חשים כי אבהותם מתעוררת ומתעצבת כתוסס כהדרגה, ואילו בשלבי חייו הראשונים של התינוק, ובוודאי בשלב ההפריה ההיריון שהם חשים מעט מרחקים מן הילד ומן האבהות הנוכחית בתוכם. לעומתם, אבהותו של עסיס מתפרצת ממנו מלאת חיות וקשר אל הילד כבר בשלבים המוקדמים של ניסיונות ההפריה. כמהירות רגשיות הן הילד והן האב קיימים בפנימיותו של עסיס, אך חסר להם גוף בעולם, לדוגמה - "אין לך כשר/ ילה אתה דס// קולח בין הרגלים של אמא שלך/ לאסלה" (עמ' 5); אני מתעורר/ מכאב, לא מבכ/ שלך כי אין/ לך הפק" (עמ' 9); "אין אהבתנו מתגשמת בכשר" (עמ' 12).

לצד הכמיהה המתמדת להולדת הבן ומימוש האבהות, נע עסיס לאורך קשת רחבה מאוד של מצבים רגשיים מודכבים ובהם אובדן, כעס, אהבה.

שלא כמו בנסיבות אובדן ואבל אחרות, שבהן אחרי אובדן האהוב ניתנת לנתרים אחריו שהות נפשית להתאבל על לכתו, מיטלטלים המשורר הדעייתו ענת, המחכת בשירים, בין אובדן חדר ונשנה לתקווה מתחדשת. הילד מתממש בעולם שוב ושוב, דקם גוף להרף עין, ושוכ אובד - ברקע סנופ/ חג מדקלם: 'מליח// דרכים למות; בחור אחת'. אתה בחור/ בכשל היריג: 'אחרי// המות הראשון אין/ אחר: אצלנו היה" (עמ' 10). דוגמה נוספת לדבר ניתן לראות בשיר מס' 18 שאביא במלואו: "פעבר ימים/ עבר שמנמן מתפקע/ מתקנה מזון אליה// מדברים על לבך שיתחיל לפעם, עולים משדוחות בן/ גוריון לכבר אתרים, מדברים על לכה, יורדים במדוגות התלולות// לחוף מדברים על/ הלב שלך/ מתעכב, שמש לבנה// לא/ שוקעת כדור/ שנה" (עמ' 22).

בשיר זה מורגשת היטב הנימה המאופקת והחפה מרגשנות שנוקט עסיס לאורך המחזור. דעיכתו של הילד אל מותו, לדוגמה, מתוארת בשלושה משפטים קצרים המתייחסים אל לבו - בראשון מוזכרת התקווה כי יתחיל לפעום, בשני נעלמת הפעימה, ובשלישי את הפעימה מחליפה ההכרה בכישלון.

בחלק מן השירים מביע עסיס מריחת וכעס אל מול פני הדברים, ובאומץ רב הוא מפנה אותם אל הילד - "אתה מחט בתחת של אמא/ שלך? ערב כן// ערב לא? אתה/ שגעון הרמנים, סקס/ תנים, ביצים// טרופות שאגו חולקים/ בארבע בבקר/ יום גדול עומר// בפתח? לא היום/ שלך" (עמ' 13).

בשני שירים בספר כועס עסיס על פגיעתו של הילד ברעייתו האהובה - "תרופות בדיקות// פולשניות בדיקות, תרופות/ הרמה שאיכה, מסכת/ חמצן על פניך. אנא, התעוררי/ לעזאל ילד" (15); "פגשתי נערה היא נתנה// לי את כל צבע/ הקשת עכשו/ היא אשה גופה// בוער. מה תעולל/ עכשו ילדי תכל/ העין? שתה עוד" (עמ' 31).

ככל שמתפתח המחזור, ניתן להבחין בתהליך מורכב ומרתק - האפשרות לילד ממשי מתרחקת, ובמקביל מתחזקת נוכחותו הדמותו של הילד שאילו מופנים השירים, עד כי יש שהוא ניצב אל מול הוריו כדמות המתקיימת גם מחוץ לתודעתם. הרבר כולט בשני השירים העושים הקבלה בינו לבין האל - "יד ביד היינו שנים לא נזקקים// עכשו פושטי יד אליה, נתונים בידך/ אלהים קטן אסורים// כראית פניך" (עמ' 25) ו"אני נחש/ את שמך/ לשוא" (עמ' 27).

כמו בחוויה הרחית, העדרו של האל כישות פיזית בעולם אינה מפחיתה, ואף מחזקת את נוכחותו בחיי המאמין כמהות רחנית בעלת ממשות הפועלת בעולם. בשיר מס' 24 שוב מושווה הילד לאל, וקיומו כמהות מתחזק עד כי מיוחסים לו רצון ובחירה - "אתה שבחרתנו/ מכל ההורים להיות/ לך לכשלק" (עמ' 28). בשיר מס' 31, שאביא במלואו, מגיע התהליך לשיאו הילד כה ממשי עד כי הוא הופך מנמען פאסיבי לדובר: "אמא/ אבא/ נתתי לכם הכל// עכשו// אני/ כלום" (עמ' 35).

לכל אורך מחזור השירים נשמטים ההריונות המתהווים הילד לא זוכה לגוף, אך עסיס מצליח ללדת - הוא ילד עצמו כאב, ובפנימיותו של האב נולד הילד שאותו הוא אוהב בכל לבו. האהבה לילד ולאשה, הגורשת את מחזור השירים כולו, בונה מקום וגוף רגשי עבור הילד שטרם נולד. כך מסתיים השיר האחרון: "תמונת משפחה ישנה // מתפוררת// איש, אשה, // ילד// אני אוהב אותך כמו שאתה" (עמ' 39).

נולדת מן המים

ענת חנה לזרע: בעד הפרצה שבאוויר, הוצאת ספרי 'עתון 77' 2013, 52 עמ'

הרמיון שאני מוצאת

מערפל לי ומעט רחוק
רביק ומעט הרק
אני עוטפת מערמי החפים מזהות
בשמלת הגנטיקה שנתפרה במיזור למרותי

פחבצלת המים יוקטוריה אמוניקה'
ילידת נהרות אגן האמונס
צופנת גזע בשרני בקרקעית בוצית
מעגנת שרשי פתא המימי ברוחם אמי

כאוד ההופך עפעפי לקרום שקוף
ובחס גוף הנוסף בי שקט פנימי
מפה שרש בלבת בסיס האם
מקבעת יחד, זו זכות אבות

בתנועה רכה כתוף מים קלושים
פזרשת גבעולי הגמישים
הנוכעים מן הגוף
משרבתת חבל טבור לכל הקצוות

כבוא יום ירידת המים
מגיחים עלי ענק מעגליים
וצפים על פני המים הרדודים
לנשם אירי למען קיומי, הוא חר פעמי

כלילה ראשון בו נפקחים על פני
פרחי לבנים
הם ככליל כלולות וככל הימים האחרים
פרחי ורדים.

ענת חנה לזרע
בעד הפרצה שבאוור

